

**Effectmeting
Aanpak
Woninginbraken
In
Twente**

In opdracht van het Platform IVZ

Veiligheidsregio Twente

Oktober 2015

2. Voorwoord

Voor u ligt de rapportage “Effectmeting Aanpak Woninginbraken in Twente”. Deze rapportage is het eindproduct van een onderzoek dat van 1 maart 2015 tot 1 september 2015 is gedaan naar de effecten van de aanpak van woninginbraken binnen de regio Twente.

Het hierboven genoemde onderzoek werd gedaan in opdracht het Platform IVZ van de Veiligheidsregio Twente en bij het onderzoek zijn alle ketenpartners, die een rol spelen bij de aanpak van woninginbraken, betrokken.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat het meten van effecten van de inspanningen, die door de diverse ketenpartners worden geleverd, best lastig is. Soms is er wel een effect te benoemen maar ook vaak niet. Uiteindelijk is het wel mogelijk gebleken om met een aantal conclusies en aanbevelingen te komen.

Een groot aantal toegepaste maatregelen die ingezet zijn bij de bestrijding van woninginbraken, zijn tot stand gekomen door middel van subsidiegelden, die beschikbaar zijn gesteld door het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Ook deze effectmeting aanpak woninginbraken kon uitgevoerd worden door toegekende subsidie.

Hierbij wil ik graag iedereen bedanken die ondersteuning en support bij het onderzoek hebben gegeven. Zonder die medewerking had dit onderzoek niet in deze omvang kunnen worden uitgevoerd.

Henk Gottemaker

Enschede, oktober 2015

3. Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Blz.
1. Titelblad	1
2. Voorwoord	2
3. Inhoudsopgave	3
4. Inleiding	5
5. Samenvatting	6
6. Woninginbraak en criminologische theorieën	8
6.1 Inleiding	8
6.2 Gelegenheidstheorie	8
6.3 Onderzoek Enschede (Kleemans)	8
7. Woninginbraken en beleid/prioriteit	10
8. Cijfermatige ontwikkeling aantallen woninginbraken in Twente	11
8.1 Inleiding	11
8.2 Cijfers Twente	11
8.3 Voltooid/poging Twente	11
8.4 Twente binnen de eenheid Oost Nederland	12
9. Cijfermatige ontwikkeling aantallen woninginbraken per gemeente	14
9.1 Inleiding	14
9.2 Ontwikkeling per gemeente	14
9.3 Voltooid / poging per gemeente	14
9.4 Ontwikkeling 1 ^e helft 2015 en prognose 2015	15
9.5 Actualiteit stijgende gemeenten	16
10. Genomen maatregelen	17
10.1 Inleiding	17
10.2 Communicatie	17
10.3 Preventie	17
10.4 Donkere Dagen Offensief	18
10.5 Burgerparticipatie	19
10.6 Woninginbrakenteam politie	19
10.7 Targetteam politie	20
10.8 Woninginbrakenbeeld (Tweekly's)	20
10.9 Toolkit gemeenten	20
11. Technische ontwikkelingen	22
11.1 Inleiding	22
11.2 Inzet kentekenherkenningsysteem (ANPR)	22
11.3 Inzet Drones	22
11.4 Bouwen aan de veiligste woning van Nederland	22
11.5 Social Media	22
12. Andere ontwikkelingen	24
12.1 Inleiding	24
12.2 Digitalisering	24
12.3 Predictive Policing	25
14.4 Persoonsgerichte Aanpak	25
12.5 Mobeye en lokwoning	26
13. Helingbestrijding	27
13.1 Inleiding	27
13.2 Aanpak	27
13.3 Registratie gestolen goederen	28

14.	Effectief gebleken maatregelen	29
	14.1 Inleiding	29
	14.2 Effectief	29
	14.3 Samenvatting effecten	31
15.	Conclusies	32
	15.1 Inleiding	32
	15.2 Awareness	32
	15.3 Persoonsgerichte Aanpak	32
	15.4 Actueel verhoogd woninginbraakbeeld	32
	15.5 Algemeen	33
16.	Aanbevelingen	34
	15.1 Inleiding	34
	15.2 Awareness	34
	15.3 Persoonsgerichte Aanpak	34
	15.4 Actueel verhoogd woninginbraakbeeld	34
	15.5 Algemeen	35
17.	Literatuur	36

4. Inleiding

Een inbraak in je woning. Het zal je maar gebeuren. Op de plek waar je het veiligst zou moeten zijn komen indringers binnen. Ze gaan bliksemsnel op zoek naar waardevolle dingen zoals geld en sieraden en staan vaak binnen vijf minuten weer buiten.

Een woninginbraak heeft meestal grote impact op de bewoners. Slachtoffers zijn vaak waardevolle voorwerpen kwijt. Ook zit er vaak een emotionele waarde aan bepaalde voorwerpen. Gekregen of geërfd van een (overleden) dierbare. Het ergste vinden slachtoffers het feit dat wildvreemden zomaar hun woning zijn binnengedrongen en gesnuffeld hebben in privé zaken. Slachtoffers voelen zich daarna vaak onveilig in huis, zijn angstig en slapen slechter.

Het is dan ook goed dat deze vorm van criminaliteit onder de zogenaamde “High Impact Crime” valt. Criminaliteit met een hoge mate van impact voor de slachtoffers. De aanpak en voorkoming van woninginbraken staan dan ook hoog op de prioriteitenlijst van de partners in de veiligheidsketen.

Maar wat is nu een slimme en effectieve aanpak? Wat is het effect van al die inspanningen die de partners, al dan niet gezamenlijk, doen. Die vraag werd in 2014 gesteld in het Platform IVZ Twente. Er werd gevraagd een effectmeting aanpak van woninginbraken uit te voeren. Er werd een opdracht geformuleerd en vanaf 1 maart 2015 is projectmatig aan deze opdracht gewerkt. De bevindingen en conclusies en aanbevelingen zijn uitgewerkt in deze rapportage.

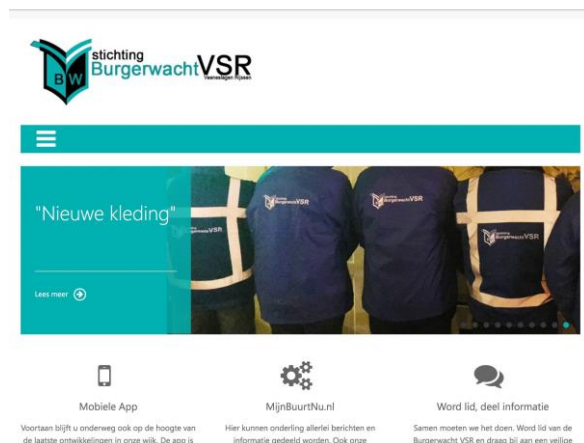
5. Samenvatting

Het meten van de effecten van de aanpak van woninginbraken blijkt nog niet echt eenvoudig te zijn. Soms is het effect van een maatregel heel duidelijk zichtbaar en meetbaar maar ook heel vaak niet. Aan het eind van het onderzoek naar de effecten van de aanpak van woninginbraken is eigenlijk de hoofdconclusie dat er niet één effectieve aanpak bestaat. Met andere woorden er is niet één maatregel die uit de kast gehaald kan worden waardoor het aantal woninginbraken stopt. Het zit uiteindelijk vaak in de combinatie van maatregelen die effectief blijkt te zijn. En dat kan per plaats, wijk en buurt verschillen. Samenwerking tussen de verschillende ketenpartners in veiligheid en burgers is daarbij van groot belang. Ook is het noodzakelijk dat alle partijen de aanpak van woninginbraken hoog op de prioriteitenlijst hebben staan en die prioriteit ook echt in acties omzetten.

Gedurende het onderzoek naar de effecten van de aanpak van woninginbraken kwam het volgende sleutelwoord steeds naar voren:

Awareness (bewustzijn / bewustwording / focus) bij alle partijen die in de aanpak van woninginbraken een rol spelen. Gebleken is dat daar waar de burger zich bewust is van het feit dat er ingebroken wordt in de straat/wijk en vervolgens in actie komt, de cijfers van de woninginbraken omlaag schieten. Die voorbeelden hebben we in Twente en buiten Twente gezien. In Rijssen was het aantal woninginbraken in de wijk de Veeneslagen erg hoog. Er ontstonden allerlei initiatieven waaronder nachtelijk toezicht in de wijk door de bewoners zelf.

Burgerinitiatief wijk de Veeneslagen Rijssen

Initiatief wijk Markgraven Almelo

Het was afgelopen met de inbraken in de wijk. Eenzelfde soort initiatief ontstond in een aantal wijken in Almelo en wel de wijken de Markgraven en Het Nijrees. Doordat wijkbewoners het niet meer "pikten" dat er in hun wijk werd ingebroken kwamen ze letterlijk in actie en daalde het aantal

woninginbraken naar bijna nul. Ik ben er van overtuigd dat de inbreker die awareness in een wijk/ buurt/ straat voelt. Hij voelt letterlijk dat de wijk op scherp staat en oplettend is. Dat maakt het voor de inbreker bijna onmogelijk om zijn “werk” te doen. De kans op ontdekking (pakkans) is namelijk enorm vergroot en dat risico nemen de meeste inbrekers niet. Ook op andere plekken binnen onze eenheid is gebleken dat daar waar de burger in actie komt (o.a. Ede, Zwolle en Tiel) het aantal woninginbraken spectaculair daalt.

Ook uit een dit jaar gehouden onderzoek van Andersson Elffers Felix (AEF) binnen de eenheid Oost naar de effectiviteit van maatregelen bij de aanpak van woninginbraken, staat een maatregel met burgerparticipatie bovenaan (whatsapp-groepen voor wijkbewoners)

Awareness bij de burger is dus van groot belang. In de praktijk is gebleken dat het, in een buurt waar op dat moment veel wordt ingebroken, niet zo moeilijk is awareness te creëren. Het wordt anders wanneer er in een wijk niet wordt ingebroken. De burger “voelt” dan niet letterlijk de noodzaak om in actie te komen. Door middel van gerichte en (doelgroep)specifieke communicatie kan die awareness mogelijk wel gecreëerd worden.

Awareness bij de ketenpartners in veiligheid is ook van groot belang. Awareness is wat anders dan het opschrijven in een beleidsstuk dat de aanpak van woninginbraken de hoogste prioriteit heeft. Awareness betekent dat “gevoeld” wordt dat de aanpak de hoogste prioriteit moet hebben en dat moet vervolgens worden omgezet naar acties. Dat betekent dat de ketenpartners elkaar actief “wakker moeten houden” op dit onderwerp. Uiteindelijk is de keten zo sterk als de zwakste schakel. Nu er, mede door de extra inspanningen op het gebied van de aanpak van woninginbraken, een behoorlijke daling van de cijfers waarneembaar is, is extra alertheid geboden. Vooral nu is het van groot belang niet minder scherp te worden en achterover te gaan leunen. Vooral nu alert blijven en met elkaar onvermoeibaar doorgaan in de aanpak van woninginbraken. En vooral onze burgers blijven betrekken bij de aanpak. Dat werkt!

6. Woninginbraak en criminologische theorieën

6.1 Inleiding

Als je naar het effect van de aanpak van woninginbraken kijkt is het ook van belang om te kijken welke criminologische theorieën hier van betekenis kunnen zijn. Er zijn natuurlijk talloze theorieën die criminologische verklaringen geven. Ik heb er voor gekozen de gelegenheidstheorie wat verder uit te werken omdat die theorie goed aansluit bij het delict woninginbraak.

6.2 Gelegenheidstheorie

Eén van de belangrijkste criminologische theorieën is de zogenaamde gelegenheidstheorie van Cohen en Felson. De gelegenheidstheorie stelt dat de kans op deelname aan criminele activiteiten (dus ook woninginbraken) groter wordt als de gelegenheid groot is, "gelegenheid maakt de dief". Het is onderdeel van de rationele-keuzetheorie in de criminologie. Cohen en Felson gaan uit van drie veronderstelde voorwaarden. Er moet sprake zijn van:

1. een gemotiveerde dader;
2. een aantrekkelijk doelwit;
3. er moet sprake zijn van weinig of geen toezicht.

Uitgaande van deze theorie kun je in de aanpak van woninginbraken op één of meerdere voorwaarden inspelen. Bijvoorbeeld door iets te doen waardoor de dader niet of minder gemotiveerd raakt om een inbraak te plegen. Dat zou je kunnen doen door bijvoorbeeld een persoongerichte aanpak. De dader het gevoel geven dat hij volop in de belangstelling van politie en justitie staat en daardoor niet meer gemotiveerd is in te breken. Ook zou je kunnen inspelen op de aantrekkelijkheid van het doelwit. Bijvoorbeeld door in te zetten op goed hang- en sluitwerk, alarminstallatie of camerabewaking. Maar ook de omgeving van een object kan veiliger gemaakt worden door bijvoorbeeld meer straatverlichting te hebben of hoge struiken terug te snoeien zodat er meer overzicht in de buurt is. Inspelen op de derde voorwaarde (weinig of geen toezicht) kan natuurlijk ook door bijvoorbeeld meer te surveilleren of door de buurt meer in het toezicht te betrekken.

6.3 Onderzoek Enschede (Kleemans)

Midden jaren negentig promoveerde prof. dr. E.R. Kleemans (nu hoogleraar Zware Criminaliteit en Rechtshandhaving aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de VU Amsterdam) cum laude af op de relatie tussen stedelijke criminaliteitspatronen (de verspreiding van delicten binnen een stad) en het gedrag van daders vanuit de zogenaamde "rationele-keuzebenadering". Het onderzoek was toegespitst op woninginbraken in de stad Enschede. Kleemans was van mening dat, daar waar het gaat om het verklaren van criminaliteitspatronen, er in de criminologische wetenschap te veel wordt uitgegaan van of de dader of van het delict. Maar voor een correct beeld zijn beiden van belang. Kleemans stelt dat je niet eerst moet kijken waar delicten voorkomen en je vervolgens afvragen waarom, maar kijken naar het gedrag van daders en dat vervolgens koppelen aan de criminaliteitspatronen. Volgens het onderzoek van Kleemans zoekt de inbreker, precies zoals de rationele-keuzetheorie voorspelt, een makkelijk doelwit op plekken die hij goed kent: een huis in of vlakbij zijn eigen buurt of aan een doorgangsroute naar het centrum die de dader vaak neemt. De doorslaggevende factor blijkt, volgens Kleemans, de menselijke gemakzucht. Kleemans beschrijft het tot stand komen van het delict woninginbraak als een hiërarchisch sequentieel (opeenvolgend) keuzeprocess, waarbij de keuze van de locatie (de buurt of wijk) vooraf gaat aan de keuze van het doelwit. In het algemeen zal de keuze van een inbreker voor een locatie worden beperkt door zijn "awareness space": het gebied in de stad waarin hij bekend is. Deze ruimte werkt als een constraint (beperking) op zijn handelen, het plegen van delicten buiten dit gebied zou te hoge (additionele) kosten en risico's met zich meebrengen.

Een ander opmerkelijk resultaat van het onderzoek van Kleemans is het feit dat herhaald slachtofferschap bij woninginbraken veel vaker voorkomt dan verwacht. De eerste maand na een inbraak heb je tien keer meer kans op een (nieuwe) inbraak dan normaal, aldus Kleemans. De kans op nieuwe inbraken daalt pas na enkele maanden tot een normaal niveau. Volgens Kleemans is de meest aannemelijke verklaring vrij eenvoudig: dezelfde inbreker keert waarschijnlijk terug, of zijn ingelichte kennissen komen even langs. Omdat ze de situatie kennen, de vorige keer iets vergeten zijn of niet mee konden nemen, of de verwachting dat een gestolen goed is vervangen door een nieuw en dus nog aantrekkelijker artikel. Deze conclusie vormt een prima aanknopingspunt voor opsporing en preventie, aldus Kleemans. Vooral als pas in een huis is ingebroken moet een oogje in het zeil worden gehouden. De politie zou, net als in Engeland, na een woninginbraak tijdelijk een technisch middel kunnen installeren. Kleemans heeft hiervoor een aardige variant op een bekend spreekwoord bedacht: Juist als het kalf verdronken is, heeft het zin de put te dempen.

Hoewel het onderzoek van Kleemans wat langer geleden gedaan is en het de vraag is of deze theorie ook geldt voor het plattelandsgebied, zijn de uitkomsten van zijn onderzoek nog steeds waardevol en bruikbaar.

7. Woninginbraken en beleid/prioriteit

Zoals in de inleiding al te lezen was staat de aanpak van woninginbraken hoog op de prioriteitenlijst van de ketenpartners in veiligheid.

Zo is in de Veiligheidsstrategie 2015-2018 Oost-Nederland de aanpak van woninginbraken benoemd tot één van de drie belangrijke veiligheidsthema's en is ingezet op vermindering van het aantal woninginbraken en een lagere geschatte kans op inbraak. De ambitie is om de ingezette daling in 2014 om te zetten in een nog steviger daling voor de periode 2015-2018. Als doelstelling is geformuleerd het aantal woninginbraken in Oost-Nederland ieder jaar, gerekend vanaf 2013, met 5% te laten dalen (totaal 30%). Het totaal aantal woninginbraken zou dan in 2018 in Oost-Nederland maximaal 12111 woninginbraken bedragen. Voor de regio Twente betekent dat in 2018 een aantal van maximaal 1821 woningbraken (70% van 2615) Tevens is in de veiligheidsstrategie vastgelegd dat het delen van relevante informatie en het versterken van de samenwerkingsafspraken tussen gemeenten, politie en Openbaar Ministerie van belang is maar ook de samenwerking met inwoners en woningbouwcorporaties.

Alle 14 gemeenten binnen de regio Twente hebben de aanpak van woninginbraken tot lokale prioriteit benoemd. In het Platform IVZ Twente is een Projectplan versterking aanpak Woninginbraken in Twente opgesteld. Er zijn werkgroepen voor de aanpak van woninginbraken en de bestrijding van heling in het leven geroepen. In die werkgroepen zijn de belangrijke ketenpartners vertegenwoordigd. Woninginbraken en helingbestrijding zijn opgenomen in het actiejaarplan IVZ 2015-2016 als één van de drie speerpunten.

De politie en het Openbaar Ministerie hebben de aanpak van woninginbraken als prioriteit in hun beleidsplannen opgenomen (Aanpak High Impact Crime)

Uit bovengenoemde beleidsstukken blijkt dat er beleidsmatig prioriteit gegeven is aan de aanpak van woninginbraken. Tevens wordt in alle beleidsstukken het belang van een integrale en gecoördineerde aanpak van de woninginbraken benoemd. In alle plannen worden concrete doelstellingen benoemd.

De burger werkt niet met beleidsplannen. Over het algemeen kan gesteld worden dat de burger zich echt zorgen begint te maken en alert wordt op het moment dat er wordt ingebroken in de nabije omgeving. Die bezorgdheid en alertheid neemt toe naarmate woninginbraken in die omgeving toenemen en bijna seriematig genoemd kunnen worden. Die alertheid slaat op een gegeven moment om in "actiebereidheid". Die actiebereidheid verschilt per wijk of buurt en is onder andere afhankelijk van de sociale structuur en cohesie in die wijk of buurt.

8. Ontwikkeling aantal woninginbraken in Twente van 2007 tot 2014

8.1 Inleiding

Alvorens een effectmeting goed uit te kunnen voeren is het belangrijk de cijfermatige ontwikkeling van de woninginbraken in kaart te brengen. Hieronder volgen een aantal tabellen met daarin weergegeven de ontwikkeling van het aantal woninginbraken in Twente. Eveneens is gekeken naar de verhouding tussen voltooide woninginbraken en pogingen tot woninginbraak.

8.2 Cijfers Twente

Jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal	1521	1650	1761	1907	2292	2635	2605	2085

Zoals in bovenstaande grafiek te zien is neemt het aantal woninginbraken in Twente vanaf 2007 per jaar substantieel toe tot 2012, waarin maar liefst 2635 woninginbraken werden gepleegd. Dat waren in dat jaar 1114 woninginbraken meer dan in 2007. Vanaf 2012 zien we in eerste instantie nog een lichte daling (1%) in 2013. In 2014 was er sprake van een forse daling (20%). Deze dalende trend was overigens over het algemeen in heel Nederland zichtbaar. Noord-Nederland en Limburg zijn gebieden waar de daling minder sterk zichtbaar is.

In 2015 lijkt die dalende trend zich in Twente goed door te zetten. Hieronder een overzicht van het aantal woninginbraken in de eerste helft van 2015 afgezet tegen het aantal woninginbraken in de eerste helft van 2014.

1 ^e helft 2014	1 ^e helft 2015	Daling in %
1060	809	23,5%

Bij een ongewijzigde voortzetting van deze dalende trend in 2015 zou het totaal aantal woninginbraken in 2015 in Twente op 1618 woninginbraken uitkomen. Dat zou impliceren dat we "Twentebreed" dit jaar al ruim 200 woninginbraken onder de norm voor 2018 (1821 woninginbraken) uit zouden komen.

8.3 Voltooid/poging Twente

Twente	2014 (T)	2014 (V)	2014 (P)	2014 %	2015 (T)	2015 (V)	2015 (P)	2015 %
Totaal	2084	1521	562	27%	809	603	206	25%

T=Totaal V=Voltooid P=Poging %=Percentage pogingen 2015=januari t/m juli

Er is ook gekeken naar de verhouding tussen voltooide woninginbraken en poging tot woninginbraak. Het zal voor zich spreken dat een voltooide inbraak over het algemeen meer impact heeft dan een poging. In het eerste geval is de inbreker namelijk wel in de woning geweest en bij de poging niet. Gemiddeld ligt die verhouding in Twente rond de 25% en dat betekent dat er bij gemiddeld 1 op de 4 woninginbraken sprake is van een poging tot woninginbraak. Dat gemiddelde zien we al een poosje in Twente. Wel zien we per gemeente verschillen in de verhouding voltooid/poging. Over het algemeen is die verhouding in het stedelijk gebied vrij constant en ligt de verhouding daar rond de 1 op 4 (percentage poging ligt tussen de 25 en 30%)

8.4 Twente binnen de eenheid Oost (op basis van de eerste helft van 2015)

Hieronder een aantal tabellen met de woninginbraakcijfers binnen de Eenheid Oost over de eerste helft van 2015.

Woninginbraken (misdrijven) periode 1-1-2015 tot 1/7/2015					
	2011-2014 Gemiddeld	2014	2015	Vershil 2014-2015 #	Vershil 2014-2015 %
IJsselland	904	823	519	-304	-37%
Twente	1189	1060	820	-240	-23%
NO-Gelderland	1478	1391	1087	-304	-22%
Gelderland Midden	1607	1178	1010	-168	-14%
Gelderland Zuid	1553	999	929	-70	-7%
Totaal Oost Nederland	6730	5451	4365	-1086	-20%

Afgehandelde verdachten periode 1-1-2015 tot 1/7/2015					
	2011-2014 Gemiddeld	2014	2015	Vershil 2014-2015 #	Vershil 2014-2015 %
IJsselland	97	75	91	16	21%
Twente	116	138	164	26	19%
NO-Gelderland	118	146	144	-2	-1%
Gelderland Midden	120	158	143	-15	-9%
Gelderland Zuid	98	91	105	14	15%
Totaal Oost Nederland	547	608	647	39	6%

Ophelderingspercentage periode 1-1-2015 tot 1-7-2015		
	2014	2015 Doelstelling = 10%
IJsselland	11%	24%
Twente	13%	19%
NO-Gelderland	10%	11%
Gelderland Midden	11%	13%
Gelderland Zuid	10%	9%
Totaal Oost Nederland	11%	14%

Heterdaadratio periode 1-1-2015 tot 1-7-2015			
		2014	2015
IJsselland	Misdrijven	823	519
	Verdachte aangehouden heterdaad	36	15
	Heterdaadratio	4,4	2,9
Twente	Misdrijven	1060	820
	Verdachte aangehouden heterdaad	32	49
	Heterdaadratio	3,0	6,0
NO-Gelderland	Misdrijven	1391	1087
	Verdachte aangehouden heterdaad	48	32
	Heterdaadratio	3,5	2,9
Gelderland Midden	Misdrijven	1181	1010
	Verdachte aangehouden heterdaad	45	44
	Heterdaadratio	3,8	4,4
Gelderland Zuid	Misdrijven	1005	930
	Verdachte aangehouden heterdaad	31	36
	Heterdaadratio	3,1	3,9
Totaal Oost Nederland	Misdrijven	5460	4366
	Verdachte aangehouden heterdaad	192	176
	Heterdaadratio	3,5	4,0

Verklaring tabellen:

In vergelijking met de andere districten binnen de eenheid Oost-Nederland doen we het goed.

- Binnen de eenheid Oost nemen we, daar waar het gaat om het **percentage daling aantal woninginbraken**, met een daling van 23% een tweede plaats in na IJsselland (-37%).
- Met 19% **afgehandelde verdachten** nemen we (wederom) na IJsselland (21%) een tweede plaats binnen de eenheid Oost in.
- Ook (het wordt een beetje eentonig) op het gebied van het **ophelderingspercentage** nemen we met 19% (10% is de doelstelling) na IJsselland (24%) een tweede plaats in.
- Daar waar het gaat om de **heterdaadratio** (gevallen waarin bij een woninginbraak de verdachte op heterdaad wordt aangehouden) nemen we binnen de eenheid Oost, met een ratio van 6,0 een eerste plaats in binnen de eenheid. Deze ratio was in de eerste helft van 2014 nog 3,0.

Al met al mooie resultaten waar we in Twente best trots op mogen zijn!

9. Ontwikkeling aantal woninginbraken vanaf 2007 per gemeente

9.1 Inleiding

Hieronder een aantal tabellen met de cijfermatige ontwikkeling van de woninginbraken per gemeente. Ook is per gemeente gekeken naar de verhouding tussen voltooide te woninginbraken en pogingen tot woninginbraak. Onder 8.4 wordt een uitwerking gemaakt van de resultaten over de eerste helft van 2015 ten opzichte van de eerste helft van 2014. Er wordt ook een prognose voor heel 2015 uitgewerkt op basis van het beeld van de eerste helft van 2015. Hiervoor zijn de cijfers van het eerste half jaar van 2015 geëxtrapoleerd.

9.2 Ontwikkeling per gemeente

Twente	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Almelo	173	194	191	248	242	375	412	264
Borne	42	58	51	57	54	49	87	62
Dinkelland	22	20	26	34	32	31	56	37
Enschede	750	828	769	784	1.074	1.218	961	744
Haaksbergen	36	36	42	68	66	72	58	66
Hellendoorn	32	38	50	71	78	65	58	73
Hengelo	220	249	329	294	379	360	392	389
Hof van Twente	44	36	56	68	58	79	94	72
Losser	27	35	33	42	45	56	105	43
Oldenzaal	50	20	67	83	97	92	91	87
Rijssen-Holten	58	45	58	80	62	91	106	92
Tubbergen	15	24	37	17	14	20	36	51
Twenterand	33	34	33	32	50	56	79	52
Wierden	19	33	19	29	41	71	70	52
Totaal	1.521	1.650	1.761	1.907	2.292	2.635	2.605	2.084

9.3 Verhouding voltooid/poging per gemeente

Twente	2014 (T)	2014 (V)	2014 (P)	2014 %	2015 (T)	2015 (V)	2015 (P)	2015 %
Almelo	264	190	74	28%	78	53	25	32%
Borne	62	47	15	24%	44	32	12	27%
Dinkelland	37	29	8	22%	9	8	1	11%
Enschede	744	547	198	26%	338	260	78	23%
Haaksbergen	66	54	12	18%	11	9	2	18%
Hellendoorn	73	53	20	27%	26	21	5	19%
Hengelo	389	271	119	31%	134	99	35	26%
Hof van Twente	72	54	18	25%	42	29	13	31%
Losser	43	35	8	19%	15	12	3	20%
Oldenzaal	87	50	37	43%	40	26	14	35%
Rijssen-Holten	92	67	23	25%	16	10	6	37%
Tubbergen	51	42	9	18%	12	11	1	8%
Twenterand	52	38	14	27%	29	21	8	28%
Wierden	52	42	10	18%	15	12	3	20%
Totaal	2084	1519	565	27%	809	603	206	25%

T=Totaal V=Voltooid P=Poging %=Percentage pogingen 2015=januari t/m juli

Zoals in bovenstaande tabel te zien is fluctueert het aantal pogingen tot inbraak per gemeente. Grofweg kan gesteld worden dat het percentage pogingen tot woninginbraak in de steden vrij stabiel

ligt tussen de 25% en 30%. In de kleinere gemeenten zien we grotere verschillen. Zo valt het op dat de gemeenten Tubbergen (16%- 8%) en Dinkelland (19% - 11%) een laag aantal pogingen kent ten opzichte van het Twentse gemiddelde van 25%. Een echte verklaring is lastig te geven. Zaken die hierbij een mogelijk rol kunnen spelen zijn:

- In deze plattelandsgebieden zou men wat onzorgvuldiger kunnen zijn bij het goed afsluiten van de woning, waardoor het eenvoudiger is de woning binnen te komen;
- Er kan mogelijk sprake zijn van een “ervaren” dader of dadergroep. Deze gaan wat professioneler te werk en daardoor ontstaan meer voltooide inbraken;

De gemeente Oldenzaal valt ook op door het groot aantal pogingen ten opzichte van het totaal aantal inbraken (gemiddeld ongeveer 40% over 2014 en 2015). Een goede onderbouwing is hier niet voor te geven. Wel betekent dit dat er, qua aantallen woninginbraken een stijgende lijn in Oldenzaal te zien is, maar dat een substantieel daarvan pogingen tot inbraak zijn, waarvan de impact over het algemeen ook minder groot is.

9.4 Ontwikkeling eerste drie kwartalen 2015 en prognose voor 2015

In de meeste gemeenten zet de dalende trend zich in 2015 voort (zie onderstaand overzicht)

Inbraak woning 2014-3/4 / 2015- 3/4+prognose	2014	2015	2014/2015	2015	2014/2015	Doelst. 2015 (-5%)	2018
	3/4	3/4	3/4 in %	Progn.	Progn. %	Prognose	Doel- stelling
Almelo	235	131	-44%	174	-34%	Ja	288
Borne	47	61	30%	81	30%	Nee	61
Dinkelland	29	15	-48%	20	-85%	Ja	39
Enschede	530	453	-15%	604	-19%	Ja	673
Haaksbergen	50	16	-68%	21	-68%	Ja	41
Hellendoorn	51	33	-35%	44	-38%	Ja	41
Hengelo	300	215	-28%	286	-26%	Ja	274
Hof Van Twente	55	58	5%	77	7%	Nee	66
Losser	37	35	-5%	46	-7%	Ja	74
Oldenzaal	63	72	14%	96	10%	Nee	64
Rijssen-Holten	69	31	-55%	41	-55%	Ja	74
Tubbergen	38	20	-47%	27	-47%	Ja	25
Twenterand	33	36	9%	48	8%	Nee	55
Wierden	41	22	-46%	30	-42%	Ja	49
Totaal Twente	1578	1178	-25%	1570	-25%	Ja	1824

De gemeenten Borne, Hof van Twente, Oldenzaal en Twenterand vertonen in de periode van 1-1-2015 t/m 30-9-2015 een stijgende trend ten opzichte van de eerste helft van 2014. Vooral in Borne is de stijging fors te noemen en erg afwijkend van de trend in de overige gemeenten. Als deze stijgende trend zich in de tweede helft van 2015 ongewijzigd doorzet zullen de gemeenten Borne, Hof van Twente, Oldenzaal en Twenterand de doelstelling (daling 5% ten opzichte van 2014) voor dit jaar mogelijk niet halen. Daarbij moet wel vermeld worden dat, uitgaande van de doelstelling voor 2018 (daling van 30% ten opzichte van peiljaar 2013), alleen Borne en Oldenzaal niet op de lijn van gemiddeld 5% daling per jaar zitten (zie laatste kolom in tabel hierboven). Borne zou dan in 2015 op 69 inbraken moeten uitkomen en Oldenzaal op 82

Een wat diepere analyse van het beeld in Borne laat zien dat bijna de helft van het aantal inbraken in de wijk Stroom-Esch worden gepleegd. Een mogelijke verklaring voor het feit dat er in de Stroom-Esch veel wordt ingebroken zou gevonden kunnen worden in de “aantrekkelijkheid” van de locatie van de

wijk. De wijk ligt relatief dicht tegen de A1 en kent goede mogelijkheden voor woninginbrekers om de wijk snel te verlaten. Ook is de wijk al iets ouder en daardoor zou er ook wat slechter uitgevoerd hang- en sluitwerk kunnen zijn, waardoor de woningen een aantrekkelijker doelwit vormen voor woninginbrekers. Dit is echter een aanname.

9.5 Actualiteit in Borne, Hof van Twente, Oldenzaal en Twenterand (periode 1/1/2015–1/9/2015)

Gezien het aanhoudend groot aantal woningbraken in de wijk Stroom-Esch in Borne in de periode tussen 1 januari 2015 en 1 oktober 2015 is toch nog wat dieper naar deze wijk gekeken. Er vallen dan een aantal dingen op. Er zijn in deze periode 26 woningbraken in deze wijk gepleegd. In 15 gevallen (58%) was er sprake van het feit dat de bewoners op vakantie (waarvan 8 in de zomervakantie) of een weekend weg waren, althans de woning was meerdere dagen niet bewoond. In 21 gevallen (81%) was er sprake van een zelfde gebruikte modus-operandi namelijk het forceren van een raam. Van de 25 woningbraken werden er 16 gepleegd in een weekend (zaterdag/zondag) Er werd een verdachte op heterdaad aangehouden bij twee in dezelfde nacht gepleegde woningbraken, waarbij de verdachte een bekende woninginbreker uit Hengelo was. Deze inbreker heeft zich gespecialiseerd in het zogenaamde “hengelen”. Dat is via de brievenbus het, niet op het nachtslot zittende, slot van de voordeur openen. De andere verdachte was met een valse sleutel binnengedrongen in de woning van zijn moeder. Gezien bovenstaande informatie is extra aandacht voor deze wijk gewenst en vooral in het weekend en tijdens vakantietijd. Inmiddels is er extra inspanning geleverd door de ketenpartners en zijn de effecten daarvan waarneembaar. Vooral door extra inspanning op burgerparticipatie (whatsapp-groepen en het project “boef in de wijk”) is de laatste tijd een dalende trend waarneembaar. Daar waar er over het eerste half jaar nog sprake was van een stijging van ruim 80% aan de orde was is de stijging inmiddels teruggebracht naar 30% (stand van zaken op 1 oktober 2015)

Ook de relatief hoge aantallen in de wijk Vossenbrink in Delden (Hof van Twente) zijn nader onder de loep genomen. Van de 14 gepleegde inbraken in de periode tussen 1 januari 2015 en 1 oktober 2015 zijn er 7 gepleegd in een vakantieperiode en wel 4 in de voorjaarsvakantie (serie van 4 aan de Sleutelbloem) en 3 in de zomervakantieperiode. In alle gevallen was sprake van braakschade aan raam of deur. Zeven van de 14 woningbraken werden gepleegd in een weekend, waaronder de bovengenoemde serie van 4 aan de Sleutelbloem. Er werden geen verdachten aangehouden bij deze zaken. Wel woont er een potentiële inbreker in deze wijk. Eigenlijk vinden de woningbraken in deze wijk te verspreid plaats om hierover een bruikbare aanbeveling te doen.

Omdat Oldenzaal ook hoog blijft scoren in het aantal woningbraken is hier ook nader naar gekeken. Van de 74 gepleegde woningbraken, gepleegd tussen 1 januari 2015 en 1 oktober 2015, heeft meer dan de helft plaatsgevonden in twee wijken en wel de wijk de Thij (20x) en de Graven Es (18x) De rest van de woningbraken vond verspreid plaats in de gemeente. Van deze 38 woningbraken in deze twee wijken was er 18 keer (47%) sprake van een poging tot inbraak. Dat is relatief gezien een hoog aantal. Veertien inbraken (40%) vonden plaats in een vakantieperiode. Er werden geen verdachten aangehouden. Over de dagen dat de inbraken gepleegd worden is niet specifiek iets te zeggen. Er springen geen dagen echt uit. Gezien de hoge aantallen in de twee genoemde wijken de Thij en de Graven Es verdient het aanbeveling daar extra op in te zetten.

Twenterand leek, bij het opmaken van de balans over het eerste half jaar, de doelstelling voor dit jaar niet te halen. Gezien het verloop van het aantal woningbraken tussen 1 juli 2015 en 1 oktober 2015 kan die doelstelling mogelijk nog wel gehaald worden.

10. Genomen maatregelen

10.1 Inleiding

Er zijn in Twente een groot aantal maatregelen voorhanden bij de aanpak van woninginbraken. Hieronder volgt een opsomming van de toegepaste maatregelen en de bijzonderheden die hierbij te vermelden vallen.

10.2 Communicatie;

- Er is veel met het thema communicatie gedaan. Zo is binnen het Platform IVZ met de betrokken partners een communicatieplan opgesteld met een daarbij behorende kalender met momenten en middelen om te communiceren over de aanpak van woninginbraken. Gemeenten worden gefaciliteerd in de aangeboden middelen (mediaberichten, Facebook berichten, waterberichten etc.) Alles wordt in een digitale omgeving beschikbaar gesteld. Er wordt wekelijks via diverse media gecommuniceerd. In de externe communicatie met burgers (via traditionele media en social media) wordt een koppeling gemaakt met de thema's van de HIC-kalender van de politie. Er is op de thema's heling, registratie van goederen en "veilig op vakantie" actief gecommuniceerd;
- In veel gemeenten werden voorlichtingsbijeenkomsten gehouden over hoe woninginbraken te voorkomen. Over het algemeen kan gesteld worden dat daar waar gebruik werd gemaakt van ex-inbreker Evert Jansen de impact van de bijeenkomsten groter was. De mensen in de zaal worden namelijk op dat moment geconfronteerd met situaties in hun eigen woonomgeving. Hierdoor ontstaat meer awareness en urgentiegevoel bij de wijkbewoners en wordt de voorlichting effectiever;
- Er is een voorlichtingsfilm gemaakt voor burgers die de gemeenten kunnen inzetten om inwoners bewust te maken van de inbraakrisico's. In deze film worden verschillende inbraaktechnieken getoond en wordt ingezoomd op de rol van de burger in de aanpak van heling.

10.3 Preventie:

- De verantwoordelijkheid voor de preventie met betrekking tot woninginbraken ligt bij de gemeenten. Klein Haneveld, Boes en Kop beschrijven in hun onderzoek in 2012 naar de aanpak van woninginbraken dat hier door de gemeenten meer aandacht aan besteed moet worden. Ook verzekeraars spelen volgens de onderzoekers nog te weinig in op het gebied van de noodzaak tot preventie;
- Gebleken is dat het effect van het toepassen van preventieve maatregelen moeilijk meetbaar is. Preventieve maatregelen hebben zeker effect omdat een inbreker zo snel mogelijk een woning binnen wil komen. Hij heeft geen belang bij langdurig breekwerk. Dat maakt de kans op ontdekking namelijk groter. Inzoomend op het aantal verstrekte preventieadviezen zie je toch het rare fenomeen, dat daar waar bijvoorbeeld in de gemeente Borne relatief veel preventieadviezen verstrekt zijn, toch het aantal woninginbraken stijgt. En aan de andere kant dat in Rijssen-Holten, waar relatief heel weinig preventieadviezen verstrekt zijn, het aantal woninginbraken spectaculair daalt. Zoals gezegd wil dit niet zeggen dat er minder ingezet moet worden op preventie, maar het effect van de maatregel is moeilijk meetbaar. Uitgaande van de gelegenheidstheorie zal een inbreker eerst een buurt kiezen om in te breken en daarna een object. Het ligt voor de hand dat de inbreker over het algemeen zijn eerste selectie zal maken op basis van signalen of de

bewoners wel of niet thuis zijn. Aanwezige bewoners vormen voor de gemiddelde inbreker een te groot risico. Het “bewoond” laten lijken van de woning (laten branden van verlichting die normaal gesproken ook aan is, auto op de oprit etc.) is ook een preventieve maatregel die veel effect zal hebben.

- Inzet preventiebus. Deze bus kan in principe worden ingezet op “hotspots”. Dat betekent dat de bus daar kan worden ingezet op plaatsen waar op dat moment ook wordt ingebroken. Dat is belangrijk omdat daar de awareness van burgers op dat moment aanwezig is. Inzet van de bus zou vaker kunnen worden toegepast;
- In Twente is het bedrijf Noaberbouw ingeschakeld om preventieadviezen te verstrekken. In de periode tussen 1 januari 2014 t/m 13 oktober 2015 zijn 1836 preventieadviezen verstrekt. In een beperkt aantal gevallen heeft dat geresulteerd in het verstrekken van een certificaat (79 van de 1836=4,3%. Wel kunnen aanvragers van een advies maatregelen hebben genomen zonder dat dit heeft geleid tot certificering. Hiervan zijn echter geen cijfers beschikbaar;

Preventieadviezen per gemeente (t/m 13 oktober 2015)

Gemeente	Aantal adviesaanvragen
Almelo	86
Borne	171
Dinkelland	85
Enschede	382
Haaksbergen	39
Hellendoorn	38
Hengelo	522
Hof van Twente	145
Losser	155
Oldenzaal	37
Rijssen-Holten	30
Tubbergen	42
Twenterand	55
Wierden	49
Totaal	1836

- In België is er goede ervaring met het hebben van een preventieadviseur voor een beperkt gebied. Deze adviseur gaat niet van deur tot deur langs de huizen, maar werkt op aanvraag en geeft een maatwerk advies. Zij gaan ook na een gepleegde inbraak naar een woning om herhaald slachtofferschap te voorkomen. De preventieadviseur is gekoppeld aan een politiedistrict en deze preventieadviseur kan dus ook politiegegevens raadplegen. Dit kan in Nederland niet en daardoor kan er ook moeilijker ingespeeld worden op bijvoorbeeld herhaald slachtofferschap.

10.4 Donkere dagen offensief

- Enkele jaren geleden werd gestart met het Donkere Dagen Offensief (DDO). Het gaat hier om een multidisciplinaire aanpak waarbij de ketenpartners extra inzetten op het gebied van de aanpak van woninginbraken. Deze aanpak wordt gestart in de aanloop naar het “woninginbrakenseizoen” namelijk vlak voor het najaar en

krijgt gedurende het “seizoen” verder navolging. Voorbeelden van extra inspanning van de ketenpartners zijn:

- Extra surveillance/verkeerscontroles op hotspots en op hottimes;
- Witte voeten acties;
- Preventiebezoek ouderen, bejaardentehuizen, seniorencomplexen;
- Alertering hondenbezitters;
- Op de meeste plaatsen zijn de extra inspanningen weggezet in een kalender die in de loop van het DDO-seizoen wordt gevolgd. Het nadeel van deze werkwijze is dat er soms acties zijn op plekken waar op dat moment geen woninginbraken plaatsvinden en de awareness dus ontbreekt. Het effect van de actie is in dat geval veel minder groot. Hier wordt vaak ook wel goed op ingespeeld door de actie dan te verschuiven naar een wijk of buurt waar de woninginbraken wel actueel zijn.

10.5 Burgerparticipatie

- Burgerpreventie (Rijssen en Almelo)
- Via social media
- Het gaat om awareness!

Zoals al eerder benoemd is de burger alerter op het moment dat er in de directe woonomgeving wordt ingebroken. In eerder genoemde rapportage van het onderzoek naar de aanpak van woninginbraken door Klein Haneveld, Boes en Kop is een interessante “doorkijk” gemaakt naar andere (omringende) landen (Duitsland, België, Engeland en Zweden) Wat in elk geval opvalt aan de “awarenesskant” is dat de burger in die landen over het algemeen meer verantwoordelijkheid heeft daar waar het gaat om het nemen van preventieve maatregelen. Daardoor ligt er minder druk op de overheid en kan de burger niet volstaan met “achteroverleunen”. Zo overweegt België een preventieverplichting in te voeren. Bij niet nakoming van die verplichting keert de verzekeringsmaatschappij niet uit. Hierdoor heeft de burger er veel meer belang bij om goede preventieve maatregelen te treffen. In Zweden is zelfs de gedachte leidend dat, wanneer er bij iemand ingebroken wordt, het de “eigen schuld” is en men dan van de overheid niet kan/mag verwachten dat zij de zaak alsnog voor je oplost. Dat is een totaal andere benadering dan in Nederland. Daar wordt vaak eerst naar de overheid gekeken en minder naar de verantwoordelijkheid van de burger. Uiteraard is dit in eerste instantie een landelijke aangelegenheid. Toch is het interessant om te kijken of er mogelijkheden liggen om op Twents niveau de burger meer verantwoordelijk te maken voor de preventiekant.

10.6 Woninginbrakenteam politie

De politie in Twente werkt al enkele jaren met een Woninginbraken Team (WIT). Het voordeel van het werken met een WIT is dat er eerder inzicht en overzicht is met betrekking tot gepleegde inbraken. Dadergroepen en veelplegers komen daardoor eerder in beeld en ook door vergelijking van de Modus Operandi kunnen inbraken eerder aan elkaar gekoppeld worden. Verder ontstaat er door de inzet van het WIT continuïteit in het hele proces rondom woninginbraken. In een in 2012 door Klein Haneveld, Boes en Kop uitgevoerd onderzoek naar de aanpak van woninginbraken wordt de inzet van een speciaal woninginbrakenteam al als effectief benoemd en wordt ook als aanbeveling genoemd.

10.7 Targetteam politie

De politie in Twente werkt sinds een paar jaar met een zogenaamd "Targetteam". Dit is een flexibel team dat kan worden ingezet op verschillende soorten van criminaliteit en ernstige vormen van overlast. Ook op het gebied van de aanpak van woninginbraken heeft het Targetteam een grote rol. Het Targetteam werkt nauw samen met het Woninginbrakenteam (WIT) en wordt over het algemeen ingezet bij de dadergerichte aanpak. Zo kan een net vrijgekomen woninginbreker door het Targetteam in de gaten worden gehouden en wordt het Targetteam ook ingezet op zogenaamde Hot spots. Al met al is de combinatie WIT en Targetteam een mooie omdat een WIT vaak niet toekomt aan andere activiteiten dan de opsporingskant bij woninginbraken. Een aanbeveling zal dan ook zijn het WIT en het Targetteam bij de politie in stand te houden.

10.8 Woninginbrakenbeeld (Tweekly's)

Al enige tijd worden er door de politie eens per twee weken zogenaamde "woninginbrakenbeelden" (Tweekly's) uitgebracht. Deze worden ter beschikking gesteld aan de basisteams van de politie en aan de gemeenten. In de Tweekly's staan allerlei gegevens over de gepleegde inbraken per gebied. Ook is er kaartmateriaal bij waarop de zogenaamde "hotspots" staan. De Tweekly's geven over het algemeen een goed beeld waar de woninginbraken plaatsvinden. Een nadeel is dat de Tweekly ongeveer een week, na de gemeten tweeweekse periode, beschikbaar komt. Dat betekent dat in sommige gevallen de informatie niet meer actueel is. De gemeenten hebben erop aangedrongen om eerder over deze informatie te kunnen beschikken zodat zij sneller met maatregelen kunnen aanhaken. Gezien vanuit de "awareness-filosofie" verdient het aanbeveling een methode te vinden deze informatie eerder beschikbaar voor de gemeenten te krijgen.

10.9 Toolkit gemeenten

Er is een uitgebreide toolkit ontwikkeld waar de gemeenten materiaal uit kunnen halen om in te zetten bij de bestrijding van woninginbraken. Er zijn afspraken gemaakt over wat er minimaal van de Toolkit gebruikt moet worden. Afgesproken is dat de volgende tools minimaal gebruikt moet worden:

1. Aanpak heling:
    - a) APV-aanpassing op 24 uren verbod op inbrekerswerktuig
    - b) Aanwijzingsbesluit heling en APV artikelen
    - c) Controle op gebruik cq toepassing in- en verkoop registers (digitaal helingregister)
  2. Communicatiestrategie bepalen (communicatieplan) op lokaal niveau om het veiligheidsbewustzijn te bevorderen bij burgers via huis-aan-huis bladen. Regionaal wordt hierin gefaciliteerd met voorbeeldteksten, foldermateriaal, etc.
- Na een inventarisatie onder de gemeenten is gebleken dat diverse gemeenten de afgesproken minimaal te gebruiken tools nog niet hebben afgerond.
    - Zo zijn er 8 gemeenten die de APV-aanpassing op inbrekerswerktuig wel hebben afgerond en in 6 gemeenten (Tubbergen, Dinkelland, Oldenzaal, Haaksbergen, Borne en Twenterand) moet afronding nog plaatsvinden.

- Met betrekking tot het Aanwijzingsbesluit heling en APV-artikelen is de stand van zaken dat 5 gemeenten (Almelo, Hengelo, Enschede, Haaksbergen en Hof van Twente) dit hebben afgerond en in 9 gemeenten afronding nog moet plaatsvinden.
- De stand van zaken met betrekking tot de afspraak “communicatiestrategie” is dat 9 gemeenten dit onderdeel hebben afgerond en 5 gemeenten (Twenterand, Almelo, Hengelo, Enschede en Borne) nog tot afronding moeten komen.

Aanbevolen wordt alsnog tot uitvoering en afronding van de afgesproken maatregelen over te gaan.

- Gebleken is dat over het algemeen van de overige aangeboden tools wel gebruik wordt gemaakt. De aantallen gebruikte tools verschillen wel per gemeente. Zo wordt bijvoorbeeld de effectief gebleken “witte voeten actie” bijna in alle gemeente toegepast. Om awareness te creëren kan het inzetten van de “besmettingsbrief” helpend zijn. Vastgesteld is dat deze brief nog maar mondjesmaat wordt gebruikt door de gemeenten. Het verdient aanbeveling deze tool vaker in te zetten.

11. Technische ontwikkelingen

11.1 Inleiding

Er zijn nogal wat nieuwe technische ontwikkelingen die helpend kunnen zijn bij de aanpak van woninginbraken. Die ontwikkelingen bevinden zich in verschillende stadia. Sommige ontwikkelingen worden al toegepast en anderen bevinden zich nog in de ontwikkelfase. Het is goed om deze ontwikkelingen te volgen en daar waar mogelijk in te zetten bij de bestrijding van woninginbraken.

11.2 Inzet kentekenherkenningssysteem (ANPR)

Al enige tijd heeft de politie de beschikking over apparatuur die kentekens van auto's kan herkennen. Dit systeem heet ANPR en op dit moment zijn er meerdere politievoertuigen in Twente uitgerust met ANPR. De apparatuur is verbonden aan een database waarin allerlei data is opgeslagen. Zo kan er een "hit" komen op een voertuig van iemand die nog een boete heeft openstaan of iemand die nog een schuld bij de belastingdienst heeft. Ook zitten er in de database kentekens van voertuigen die bij inbrekers in gebruik zijn. Op die manier zijn al vele voertuigen door de politie gecontroleerd en zijn de gegevens van de inzittenden vastgelegd. Ook kan er in het voertuig gekeken worden of er inbrekerswerkzeugen aanwezig zijn. Op dat moment kan er op grond van de APV opgetreden worden en ook aangehouden worden. De inzet van ANPR-voertuigen heeft daardoor een positief effect op de bestrijding van woninginbraken. Wel is het van groot belang dat de informatie over in gebruik zijnde voertuigen up-to-date is. Dat betekent dat de politie hier actief informatie over moet blijven binnenhalen en in de systemen verwerken.

11.3 Inzet Drones

Binnen het project Twente Safety&Security wordt onderzocht wat de inbreng van drones kan zijn op het gebied van veiligheid. De (voormalige) vliegbasis Twente kan nog verder in beeld komen als locatie waar de ontwikkeling van de drone verder gestalte kan krijgen. Op dit moment is het vooral de brandweer die kijkt naar de mogelijkheden van de inzet van drones bij de bestrijding van branden. De drone zou ook een interessant middel kunnen zijn bij de bestrijding van criminaliteit en dus ook bij de bestrijding van woninginbraken. Inmiddels is een politiekundige gekoppeld aan de werkgroep die de verdere mogelijkheden van de inzet van de drone in het kader van bestrijding van criminaliteit onderzoekt. Overigens wordt de drone ook door inbrekers als interessant middel gezien. Zie verder onder 10.1.

11.4 Bouwen aan de veiligste woning van Nederland

Binnen het project Twente Safety&Security wordt eveneens onderzocht of er binnen de regio Twente een gemeente is die aan de slag wil met de bouw van de veiligste woning van Nederland. Het is de bedoeling dat er een woning wordt ontwikkeld en gebouwd die "multi-veilig" genoemd kan worden. Dus veilig op het gebied van brandpreventie, woninginbraakbestendigheid etc. De gemeente Rijssen-Holtten lijkt geïnteresseerd om hier qua ontwikkeling verder mee te gaan. Ook zijn er bouwbedrijven die dit een interessante markt vinden en mee willen doen in de realisatie van de veiligste woning van Nederland. Een zeer interessante ontwikkeling die zeker helpend zal zijn in het voorkomen van woninginbraken.

11.5 Social Media

De ontwikkeling van Social Media (Facebook/Twitter/whatsapp etc) zijn van groot belang bij de aanpak van woninginbraken. Door deze media blijkt het mogelijk (zeer) grote groepen burgers te informeren, mobiliseren en adviseren. Social Media zijn dan ook bij uitstek geschikt om in korte tijd onder een grote groep burgers awareness te creëren. Het is daarbij wel belangrijk dat je goed kijkt welke social media je inschakelt en dat je kijkt naar de doelgroep die je wilt bereiken. Er zijn wel mooie voorbeelden van aanhoudingen van woninginbrekers in combinatie met de inzet van Social Media.

Ook zijn bijvoorbeeld groepsapps bij uitstek geschikt om burgers onderling te laten communiceren over bijvoorbeeld verdachte situaties in de buurt. Hiermee wordt awareness in de buurt gecreëerd. In Utrecht is hier veel succes mee behaald. De inbrekers hadden direct in de gaten dat er extra opgelet werd en meden daardoor de buurten waar men elkaar informeerde over verdachte situaties. Het is dan ook zaak de social media volop in te blijven zetten bij de strijd tegen woninginbraken.

12. Andere ontwikkelingen

12.1 Inleiding

Naast nieuwe technische ontwikkelingen zijn er ook andere ontwikkelingen die in deze rapportage genoemd moeten worden, omdat ze een bijdrage kunnen leveren bij de bestrijding van woninginbraken. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste ontwikkelingen.

12.2 Digitalisering

Het is goed om bij de aanpak van woninginbraken stil te staan bij de ongekende mogelijkheden die de digitale wereld biedt. Die mogelijkheden zijn er voor de partners in veiligheid die zich bezig houden met de aanpak van woninginbraken maar ook voor het “inbrekersgilde”. Even ter illustratie kort een aantal mogelijkheden:

- Mogelijkheden bij de aanpak van woninginbraken
  - Potentiële inbrekers op sociale media volgen en op die manier achterhalen waar ze actief zijn. Soms is de inbreker vlak voor of vlak na het plegen van een woninginbraak actief op facebook, twitter of andere social media;
  - De mogelijkheid tot “uitlezen” van navigatiesystemen. Op deze manier zijn inbrekers al meerdere keren bij woninginbraken gebracht;
  - Doordat mobiele telefoons en ipads voorzien kunnen worden van een zogenaamd Track&Trace-systeem zijn al verschillende woninginbraken opgelost. Doordat de inbreker of heler de telefoon of Ipad aanzet krijgt de rechtmatige eigenaar hier een melding van. Op een kaartje is te zien waar de telefoon of Ipad zich op dat moment bevindt. Uit ervaring is gebleken dat die plaatsbepaling vrij nauwkeurig is.

Zoek mijn ipad/iphone

- Mogelijkheden voor het “inbrekersgilde”
  - Via digitale programma’s als google-earth, street view etc. kunnen inbrekers digitaal al een soort van voorverkenning doen. Vooraf kan men al zien hoe de woning gelegen is en of de woning gemakkelijk toegankelijk is. Vooral woninginbrekers die niet in de directe omgeving inbreken, maken gebruik van deze mogelijkheden;
  - Op sites waar woningen te koop worden aangeboden zoals (bijv. Funda) is zelfs tot in woningen te “kijken”. Van een te koop staande woning staan vaak vele gedetailleerde foto’s op deze sites. Ook staan daar vaak foto’s van de ligging en directe omgeving van de woning bij. Regelmatig zijn op de foto’s ook nog eens waardevolle voorwerpen te zien. Zo kan dit een ideaal “hulpmiddel” zijn voor de inbreker;

- Potentiële slachtoffers van woninginbraken geven via niet afgeschermd social media vaak aan dat ze bijvoorbeeld een avond uit zijn of met vakantie. Dit is informatie die een inbreker gemakkelijk kan gebruiken bij het plegen van woninginbraken;
- Onlangs werd een groep woninginbrekers opgepakt die het voorzien had op woningen waar de bewoners op dat moment op een begrafenis van een dierbare waren. Via internet is op eenvoudige wijze informatie te vinden over adressen die even “onbewoond” zijn in verband met een begrafenis. Ook mag je er als inbreker dan bijna van uit gaan dat de sociale controle op dat moment in de straat ook minder is omdat het in de meeste gevallen zo is dat de (directe) burens ook bij de plechtigheid aanwezig zullen zijn. Binnen een minuut had ik een rouwkaart met adres, datum en tijdstip van de plechtigheid voor mijn computerscherm getoverd.
- In een recente publicatie in Tubantia stond een artikel met de kop: *“Na koevoet en valse loper is drone nu gereedschap inbreker”*. In het artikel wordt gewag gemaakt van het feit dat inbrekers drones gebruiken om een voorverkenning te doen bij het plegen van een woning- of bedrijfsinbraak. Dat gebeurt nu nog op kleine schaal maar verzekeraars en beveiligingsbedrijven vinden het zeer aannemelijk dat het gebruik van de drone door inbrekers zal toenemen. De drones worden in het artikel zelfs een nieuwe bedreiging voor de veiligheid genoemd.

Dit is maar een kleine greep van de mogelijkheden die er zijn in dit digitale tijdperk. Zoals gezegd de mogelijkheden zijn onbeperkt en zullen in de toekomst alleen maar toenemen. Het is goed hier bij de aanpak van woninginbraken rekening mee te houden en over de nodige expertise te beschikken.

12.3 Predictive policing

“Inbrekers zijn zo voorspelbaar.....”

Zo luidt de kop boven een interessant artikel over een innovatieve aanpak van woninginbraken van de politie in de eenheid Amsterdam. Die aanpak heet predictive policing. Door middel van een speciaal ontwikkeld analyseprogramma kan als het ware voorspeld worden waar een inbreker mogelijk zal toeslaan. Door alle inbraakgegevens van de laatste vier weken in een wijk te combineren met andere data rolt er, na analyse, een top-5 van risicogebieden uit. Er is grote kans dat in die wijk en in die buurt op die dag en binnen die tijdstippen een inbraak zal worden gepleegd. De informatieafdeling levert tevens een inzetadvies bij de analyse. Vervolgens wordt daar de politie-inzet (extra surveillance, inzet heterdaadteams etc.) op aangepast. In Amsterdam-Noord en Amsterdam-Zuidoost is, in die wijken waar predictive policing wordt toegepast, het aantal woninginbraken met 45% gedaald en dat wijkt behoorlijk af van de trend in die wijken waar predictive policing niet wordt toegepast. Inmiddels is het zover dat BT Enschede ook een pilot met predictive policing gaat doen. Predictive policing is een nieuwe en veelbelovende ontwikkeling. De pilot in BT Enschede kan ons in de regio mogelijk verder helpen bij de verdere ontwikkeling en implementatie van predictive policing.

12.4 Persoonsgerichte aanpak (PGA)

De persoonsgerichte aanpak is een aanpak van daders die verantwoordelijk zijn voor geprioriteerde veiligheidsproblemen. De woninginbraken vallen onder de geprioriteerde veiligheidsproblemen. De aanpak wordt gedaan door de ketenpartners uit de strafketen. Het doel van de persoonsgerichte aanpak is om de deze gericht in te gaan zetten op geprioriteerde veiligheidsproblemen (door gemeente, politie en OM) in een gebied. Om dit gericht te kunnen doen wordt eerst een bruto “Bluelist” (informatie uit de politiestructuren) gemaakt. Deze informatie wordt vervolgens gekoppeld met “straat-informatie” waarna een netto Bluelist ontstaat. Vervolgens wordt een Top X lijst gemaakt. De Top X lijst wordt vervolgens in de Veiligheidshuizen en bij de lokale gemeenten ingebracht waarna een besluit voor een PGA-aanpak wordt genomen. De gezamenlijke aanpak kan leiden tot bijvoorbeeld bijzondere voorwaarden bij een vonnis, een gebiedsverbod, reclasseringstoezicht met bijzondere voorwaarden, een passend zorgtraject etc. Deze aanpak (nog niet in de uitvoeringsfase) zal bij de aanpak en voorkoming van woninginbraken zeker een helpende bijdrage zijn. De persoonsgerichte aanpak past overigens perfect bij de hierboven beschreven theorie van Kleemans.

12.5 Mobeye en Lokwoning

In januari van dit jaar kreeg het woninginbrakenteam van de politie in Zwolle een award voor de succesvolle aanpak van woninginbraken. Er werd in 2014 maar liefst een daling van 45% van het aantal woninginbraken gerealiseerd ten opzichte van 2013. De award werd uitgereikt door burgemeester Meijer van Zwolle. Het succes van het Zwolse woninginbrakenteam was gebaseerd op een aantal pijlers. Zo werd er nauw samengewerkt met andere ketenpartners en burgers en werden er een aantal middelen ingezet die de moeite waard zijn om in deze rapportage te vermelden. Zo werd door het team regelmatig met succes de Mobeye (mobiel alarmsysteem) ingezet en werd er ook met succes gewerkt met een "lokwoning". Daarnaast werd met een intensieve persoonsgebonden aanpak gewerkt. Zo is het een aantal wijkagenten gelukt een aantal veelplegende woninginbrekers op het rechte pad te krijgen. Dat heeft een groot positief effect gehad op het aantal woninginbraken.

13. Helingbestrijding

13.1 Inleiding

Geen heler ..... geen steler is een bekende uitdrukking en in veel gevallen gaat dit ook op. In de strijd tegen woninginbraken is het dus belangrijk om ook aandacht te hebben voor de helingbestrijding. Door aan de afzetmarkt van gestolen goederen iets te doen is de veronderstelling dat woninginbraken zullen afnemen. Uitgaande van de gedachte dat criminaliteit als een “economisch proces” beschouwd kan worden (vraag en aanbod) is deze veronderstelling juist. Het is daarbij wel belangrijk om zoveel mogelijk zicht en inzicht te hebben in de goederen die “gewild” zijn. Dat varieert namelijk nogal en is tijdsafhankelijk. Daar waar vroeger bij woninginbraken bijvoorbeeld antiek een gewilde buit was, zie je dat nu bijna niet meer. Geld en sieraden zijn altijd in trek geweest en zullen dat ook blijven. Vooral de hoge goudprijs op dit moment zorgt er voor dat goud gewild is. En afzetmarkt genoeg. Je kunt het overal als “sloopgoud” inleveren en na smelting is de mooie ring met emotionele waarde niet meer dan een klein klompje (sloop)goud en niet meer “traceerbaar”. En in deze tijd is het niet vreemd dat digitale goederen zoals smarttelefoons, tablets etc. enorm gewild zijn. Vlak voor het schrijven van deze rapportage bereikte mij informatie dat op dit moment bij woninginbraken opvallend veel smart tv's gestolen worden. Kennelijk is daar op dit moment veel vraag naar. En het gros van al die gestolen goederen vindt een weg naar een opkoper of heler. Ik noem dit bewust zo omdat niet elke opkoper malafide en daardoor een heler is. Opkopers kopen soms gestolen goederen op zonder dat ze weten dat het gestolen goederen betreft. Maar het komt ook voor dat ze wel weten of kunnen weten dat een aangeboden voorwerp van diefstal afkomstig is.

13.2 Aanpak

In november 2013 is in het Districtelijk Veiligheidsoverleg Twente (DVO) het onderwerp heling besproken en is het DOR (Digitaal Opkopers Register) gepresenteerd. Het DVO heeft toen besloten dat er een integrale aanpak heling moest komen. Dit heeft geresulteerd in een Plan van Aanpak Heling. Dit plan is in het DVO van 22 september 2014 gepresenteerd en vastgesteld.

In het plan van aanpak wordt uitgegaan van de volgende doelen;

- Het (zoveel mogelijk) verstoren van de afzetmarkt voor gestolen goederen;
- Het vergroten van de pakkans van woninginbrekers, dieven en helers;
- Het zoveel mogelijk opsporen en terugbezorgen van gestolen goederen bij de rechtmatige eigenaar.

Omdat het qua capaciteit niet mogelijk blijkt om op alle opkopers tegelijk in te zetten, is er voor gekozen om de focus te leggen op die opkopers die High Impact Crime-gerelateerde goederen (buit van woninginbraken en overvallen) opkopen. Het gaat daarbij om goudopkopers, telefoonwinkels (die ook inkopen), juweliers en pandjeshuizen. Van de ruim 1000 opkopers in Twente zijn er, na selectie, 180 HIC-geselecteerde opkopers overgebleven. DOR-aansluitingen per gemeente (1-9-2015):

Gemeente	DOR
Almelo	20
Borne	6
Dinkelland	2
Enschede	48
Haaksbergen	4
Hellendoorn	6
Hengelo	27
Hof van Twente	7
Losser	1
Oldenzaal	8
Rijssen-Holten	4
Tubbergen	2
Twenterand	7
Wierden	5
Twente Totaal	147(82%)

Uitgangspunt bij de aanpak is om alle bovengenoemde opkopers op te nemen in het DOR. Daarvoor zijn de volgende vier fases benoemd:

- Fase-0: Opstarten en voorbereiden
- Fase-1: Implementatie DOR
- Fase-2: Controle deelname DOR
- Fase-3: Handhaving malafide ondernemers

De gemeenten hebben in fase-0 een nadrukkelijke rol bij het aanwijzen van DOR als gewaarmerkt register. Om dat te regelen moeten de respectievelijke APV's worden aangepast. Zie hierboven voor de stand van zaken.

Tevens is afgesproken dat in elk basisteam van de politie een taakaccenthouder heling wordt aangewezen. Dat is gebeurd. Wel is vastgesteld dat deze taakaccenthouders nog niet overal echt op dit taakaccent volledig inzetbaar zijn.

In fase-1 is het de bedoeling dat de taakaccenthouder heling van de politie de opkopers in zijn basisteam benadert en zorgt voor aansluiting in DOR.

Inmiddels zijn dus 147 van de 180 geselecteerde HIC-opkopers aangesloten op DOR. Dat is een percentage van 82%. De afspraak was dat voor 1 juli 2015 alle HIC-opkopers bezocht zouden zijn en aangesloten op DOR. Er moet dus nog wel extra inspanning gedaan worden om alle 180 opkopers in DOR op te nemen.

13.3 Registratie gestolen goederen

Het aansluiten van opkopers op het DOR is een belangrijke stap in de helingaanpak. Een andere niet onbelangrijke voorwaarde is dat de goederen die ontvreemd zijn goed geregistreerd zijn. Dat begint natuurlijk al bij de aangever. Heeft die zijn goederen goed geregistreerd en vastgelegd? Als je een gestolen goed namelijk niet uniek kunt maken door bijvoorbeeld een serienummer of andere unieke gegevens, kan er van alles in het DOR staan maar krijg je dat voorwerp niet gekoppeld aan een woninginbraak. Dat betekent dat een opkoper wel van alles in het DOR kan registreren maar het echt terugvoeren van een ingevoerd gestolen voorwerp naar een woninginbraak wordt dan best lastig. Dus is het van groot belang de burger te stimuleren en motiveren tot het registreren van zijn goederen. Ook bij het opnemen van een aangifte moet door de politie duidelijk doorgevraagd worden naar unieke nummers of details van een gestolen voorwerp. Alleen als de aangever die gegevens beschikbaar heeft kan dit tot een goede registratie van het gestolen goed leiden. Als dat niet is gebeurd is het bijna onmogelijk de gestolen spullen terug te vinden. Ook ontstaat hierdoor het risico dat, bij het ontbreken van behaalde successen bij de controles van de registerhouders, de motivatie tot aanpak daalt en de capaciteit naar andere gebieden vloeit.

14. Effectief gebleken maatregelen

14.1 Inleiding

Zoals al eerder vermeld is het meten van het effect van een ingezette maatregel best lastig. Want is de daling nu te danken aan de ingezette maatregel(en) of zijn er andere omstandigheden geweest die tot een daling hebben geleid? En hoe kan het dat in de ene plaats het aantal woninginbraken spectaculair daalt en in een plaats 10 kilometer verderop er een stijging is? Door literatuurstudie en het nader analyseren van plaatsen (binnen en buiten de regio) met een spectaculaire daling is getracht antwoord te vinden op de vraag wat effectief gebleken is. Er zijn wel antwoorden gevonden, maar niet alle. Wel is gebleken dat antwoorden niet overal gelijk zijn. Het effect van een maatregel kan nogal verschillen en is plaats- en doelgroepafhankelijk. Zo is bijvoorbeeld de inzet van bepaalde vormen van communicatie via social media niet erg effectief in een buurt waar veel ouderen en bejaarden wonen. In een wijk of buurt met relatief veel jongeren of jonge gezinnen kan dit middel wel uiterst effectief zijn. Het is dus belangrijk goed te kijken naar plaats en doelgroep.

14.2 Effectief

De volgende maatregelen zijn effectief gebleken bij de aanpak van woninginbraken:

- De effectiefste maatregel is die maatregel waarbij de burger zelf een actieve bijdrage levert in de oplossing van het probleem. Voorbeelden daarvan zijn whatsapp-groepen en toezicht in de wijk door buurtbewoners. Zowel binnen als buiten de regio zijn voorbeelden gevonden waar deze maatregelen groot effect hebben gehad (o.a. Almelo, Rijssen, Zwolle, Ede, Tiel en Tilburg) Daar waar de burger het niet meer accepteert dat er ingebroken wordt en actief een bijdrage levert is het effect het grootst. In bijna alle gevallen daalde het aantal woninginbraken spectaculair. Ook heeft dit voor de langere termijn een positief effect. Uit onderstaande tabel blijkt dat in de wijken, waar de wijkbewoners heel actief betrokken waren bij het toezicht in de wijk, ook op de langere termijn bijna geen woninginbraken meer gepleegd worden.

Wijk	2013	2014	2015
Rijssen de Veeneslagen	30	2	1
Almelo de Markgraven	13	9	0
Almelo Het Nijrees	9	4	1

Kennelijk blijft, uit urgentie ontstane awareness, bij de bewoners hangen en heeft ook voor de langere termijn een positief effect. Gebleken is dat wijkagenten een grote rol kunnen spelen in het "aanzetten" van een buurt of wijk. Dat is in bovenstaande wijken ook gebeurd. Als de wijkbewoner zelf actief mee wil doen is het wel zaak dat de wijkagent of wijkcoördinator van de gemeente het initiatief begeleid en ondersteunt;

- Maatregelen die de burger bewust maken (awareness) van het feit dat er in de directe omgeving wordt ingebroken blijken eveneens effectief te zijn. Voorbeelden van awareness verhogende maatregelen zijn:
  - Het door de politie ingestelde buurtonderzoek. Politie in de straat en aan de deur geeft onmiddellijk awareness. Dus hoe uitgebreider de politie buurtonderzoek doet hoe meer bewustwording er gecreëerd wordt;
  - Het plaatsen van tekstborden in de wijk dat er ingebroken wordt (op meerdere plaatsen toegepast);
  - Het sturen van een zogenaamde "besmettingsbrief";
  - Voorlichtingsavonden gekoppeld aan een schouw in de wijk of de inzet van een ex-inbreker. Algemene voorlichting werkt minder effectief en blijft niet hangen. Daar waar

- de wijkbewoner geconfronteerd wordt met voorbeelden van onveilige situaties in de directe woonomgeving ontstaat er bewustwording;
  - Witte voeten acties zijn ook effectief gebleken omdat ook bij deze maatregel de burger geconfronteerd wordt met “zwakke plekken” in zijn directe woonomgeving. Inzet van dit middel gekoppeld aan een verhoogd woninginbrakenbeeld in de buurt werkt nog effectiever;
  - “Boef in de wijk” is een spel waarbij wijkbewoners actief betrokken worden bij het oplossen van een in scene gezette woninginbraak. Op deze manier wordt de burger spelenderwijs bewust gemaakt van de rol die men kan spelen bij de aanpak van woninginbraken. In de week van de veiligheid zal dit spel gespeeld worden in Borne en Almelo;
  - Combinaties van maatregelen kunnen het effect versterken;
- Communicatieve maatregelen kunnen zeer effectief zijn wanneer de communicatie gericht en (doelgroep) specifiek is. Algemene communicatie is minder effectief. Actief communiceren over een verhoogd inbrakenbeeld in een wijk of buurt helpt bij het creëren van awareness. Wel is gebleken dat wijkbewoners eigenlijk pas echt alert worden op het moment dat het aantal woninginbraken in de wijk of buurt bijna seriematig wordt. Door specifieke communicatie zou die alertheid eerder opgewekt kunnen worden. Ook communicatie via social media is op diverse plaatsen heel effectief gebleken. Gebleken is dat bepaalde wijkagenten heel handig gebruik maken van deze social media en zo in staat blijken alertheid in de wijk te creëren. Vastgesteld is dat partners elkaar nog sneller moeten in formeren over het (verhoogde) inbraakbeeld. Dat is nu vaak nog te stroperig en duurt te lang waardoor een in te zetten maatregel minder effectief wordt;
- De persoongerichte aanpak of dadergerichte aanpak is ook zeer effectief gebleken. Zo is bijvoorbeeld in Almelo een criminele jeugdgroep aangepakt. Deze groep hield zich ook bezig met inbraken. Het aanpakken van deze groep heeft een positief effect gehad op het aantal woninginbraken. Ook in Hengelo is een groep woninginbrekers aangehouden. Een daling van het aantal woninginbraken was het gevolg. Het Woninginbrakenteam (WIT) van de politie speelt een belangrijke rol in de dadergerichte aanpak. Op bepaalde plaatsen (o.a. Ede) ging men potentiële woninginbrekers als het ware “stalken”. Het o.a. voor de deur van de woninginbrekers posten, veelvuldig bezoek van de wijkagent en veelvuldige verkeerscontroles, zorgden ervoor dat de woninginbrekers hun “werk” niet meer goed konden doen. Het werd hun te heet onder de voeten gemaakt. Effect was wel dat ze buiten Ede gingen inbreken en daar hebben we in Twente ook wel de effecten van gemerkt (waterbedeffect). De nu ingezette Persoonsgerichte Aanpak zal zeker een positief effect op het aantal woninginbraken kunnen hebben. Wel moet opgemerkt worden dat het hebben van actuele informatie een belangrijke voorwaarde is op het behalen van dat effect;
- Het “Donkere Dagen Offensief” kan effectief zijn op het moment dat er goed gebruik gemaakt wordt van hotspots, hottimes en hotgroups. Een verkeerscontrole in een buurt waar veel ingebroken wordt kan effectief zijn op het moment dat de informatie actueel is en er gericht gewerkt kan worden. Het zomaar ergens “lukraak” gaan staan is niet effectief en verspilde capaciteit. Een actueel inbrakenbeeld en actuele informatie over woninginbrekers is bij de inzet van essentieel belang. Het Donkere Dagen offensief is het meest effectief wanneer er flexibel geschakeld kan worden op basis van actuele informatie. Een multidisciplinaire aanpak is van belang;
- Preventieve maatregelen hebben zeker effect. Gebleken is dat preventieve voorlichting het meest “binnenkomt” op het moment dat er ingebroken wordt in een wijk of buurt. Het op dat moment inzetten van het preventieteam en het verstrekken van preventieadviezen werkt. Als

de burger geen urgentie voelt is de kans groot dat er niets met het advies gedaan wordt. In België heeft men een preventieadviseur die gekoppeld is aan een politiedistrict. In België heeft de preventiemedewerker een actieve rol. Op plaatsen waar ingebroken werd wordt daarbij “maatwerk” geleverd. Gebleken is dat dit ook een positief effect heeft gehad op “herhaald slachtofferschap”. Door de korte lijnen daar is de informatie actueel en kan er sneller ingespeeld worden op de situatie. Preventie zou hier nog effectiever kunnen zijn wanneer er sneller geacteerd wordt. Daarvoor is het nodig dat er sneller informatie over woninginbrakenbeelden gedeeld wordt. Vervolgens kan er dan vrij kort na het plegen van de inbraak een zogenaamde besmettingsbrief in de buurt verspreid worden.

- De inzet van het Districtelijk Woninginbraken Team (WIT) bij de politie is effectief gebleken. Hierdoor ontstaat meer overzicht en inzicht. Inzet van het WIT past in een gefocuste en gecoördineerde aanpak. De effectiviteit van het WIT wordt nog groter doordat men gebruik maakt van het flexibel in te zetten Targetteam. Hierdoor kan snel geschakeld worden op actieve woninginbrekers;
- Helingbestrijding is belangrijke maatregel bij de aanpak van woninginbraken. Het “Doorlopend Opkopers Register” (DOR) kan daarbij een belangrijke rol gaan spelen. De mate waarin deze maatregel effect kan hebben zal voor een groot deel afhangen van de kwaliteit van de registratie van onvreemde goederen. Deze registratie is daarbij nu (nog) onder de maat. Burgers moeten beter gaan registreren en de politie moet de door de burger aangeleverde gegevens adequaat in de politiesystemen verwerken. Bij het ontbreken van een goede registratie zal, door het ontbreken van motiverende resultaten, het effect van de invoering van het DOR klein zijn en bestaat het risico dat deze aanpak een “zachte dood” zal sterven. De verzekeringsmaatschappijen kunnen een grotere rol spelen bij de registratie van goederen. Het is dan ook zaak het gesprek met hen aan te gaan;

14.3 Samenvatting effecten

Effecten zijn niet altijd zichtbaar en meetbaar. Het effect van diverse genomen maatregelen is op diverse plaatsen in Twente wel zichtbaar en aantoonbaar geweest. Over het algemeen kan gesteld worden dat, hoe meer de burger betrokken is en zich verantwoordelijk voelt en opstelt bij de oplossing van het probleem, het effect van de maatregel groter is. Alle ketenpartners moeten betrokkenheid en verantwoordelijkheid (awareness) voelen en omzetten in gecoördineerde acties. Maatregelen werken niet overal hetzelfde. Ze kunnen per plaats en doelgroep verschillen. Aandacht voor dit verschil is dan ook van belang. Een combinatie van maatregelen kan het effect versterken.

15 **Conclusies.**

15.1 **Inleiding**

Effectmeting van de aanpak van woninginbraken is best lastig. In sommige gevallen kun je het effect van een toegepaste maatregel direct waarnemen. Soms gaat het ook om een pakket aan maatregelen die effectief blijkt. Maar het is soms ook niet mogelijk om het effect van een maatregel te meten en daardoor te benoemen. Al eerder beschreef ik dat we in Twente op de goede weg zijn. Woninginbraken staan hoog op de prioriteitenlijst en we behalen goede resultaten. Toch zijn er altijd dingen die beter kunnen. Hieronder volgen aan tal conclusies en aanbevelingen. De conclusies zijn geclusterd waarbij voor de volgende indeling gekozen:

1. Awareness, 2. Persoonsgerichte Aanpak, 3. Actueel verhoogd woninginbraakbeeld, 4. algemeen.

15.2 **Awareness**

1. Ik begin met de belangrijkste conclusie en die luidt dat het gaat om **AWARENESS** (bewustzijn/bewustwording/focus). Een maatregel die genomen wordt en vervolgens zorgt voor awareness bij de burger blijkt zeer effectief te zijn. Het meest effectief is de maatregel waarbij de burger zelf verantwoordelijkheid neemt voor het probleem en in actie komt. Gebleken is dat het effect ook op de langere termijn zichtbaar blijft;
2. Woninginbraken dalen dan ook het meest op die plaatsen waar de burger mee doet in de oplossing van het probleem. De burger moet in actie komen of in actie gebracht worden. Burgerparticipatie is dan ook zeer effectief gebleken bij de aanpak van woninginbraken;
3. Een andere belangrijke conclusie is dat bij de aanpak van woninginbraken alle ketenpartners mee MOETEN doen. Er moet sprake zijn van een gefocuste en integrale aanpak en er moet samen met de burger een vuist tegen woninginbraken gemaakt worden;
4. De woninginbraken kennen momenteel nog steeds een dalende trend. Dat is mede te danken aan de gezamenlijke inspanningen van iedereen die een rol speelt bij de aanpak van woninginbraken. Het is zaak nu vooral de scherpte te houden en het nog beter te doen. Ik merk hier en daar al de neiging tot “verslappen” en dat is wat we nu echt niet moeten doen!

15.3 **Persoonsgerichte Aanpak**

1. De Persoonsgerichte aanpak (PGA) is, niet alleen vanuit wetenschappelijke onderbouwing, maar ook in de praktijk zeer effectief gebleken;
2. Bij de aanpak van woninginbraken is het belangrijk dat de politie een regionaal woninginbrakenteam heeft en in stand houdt.

15.4 **Actueel verhoogd woninginbrakenbeeld**

1. Communicatie is alleen echt effectief wanneer deze gericht en (doelgroep)specifiek is;
2. Het geven van preventieve adviezen is het effectiefst in een gebied dat op dat moment het doelwit is van inbrekers. De burger voelt daarbij het sterkst de noodzaak tot het nemen van (preventieve) maatregelen. Snelle informatie-uitwisseling is daarom noodzakelijk. Directe verspreiding van een besmettingsbrief en inzet preventie-advisering een dergelijk gebied is daarbij van belang;

15.5 Algemeen

1. Helingbestrijding valt en staat met een goede registratie van gestolen goederen. De burger is daar in eerste instantie verantwoordelijk voor. Die registratie is nu onder de maat. Als de kwaliteit van registratie niet toeneemt, zal het effect van helingbestrijding niet groot zijn. Het DOR is nog niet helemaal op orde. Dit moet zo spoedig mogelijk gebeuren;
2. Er zijn een aantal nieuwe (technische) ontwikkelingen die helpend kunnen zijn bij de aanpak van woninginbraken (o.a. predictive policing, lokwoning, mobeye);

16 Aanbevelingen

16.1 Inleiding

Op basis van de hierboven genoemde conclusies zijn er een aantal aanbevelingen te noemen. Bij het benoemen van de aanbevelingen is eveneens gekozen voor eenzelfde clustering zoals bij de conclusies hierboven.

16.2 Awareness

1. De eerste en belangrijkste aanbeveling is het houden van scherpste en urgentie op de aanpak van woninginbraken. Nu de resultaten goed zijn bestaat het risico tot verslapping. Dit kunnen we ons niet permitteren bij deze vorm van High Impact Crime;
2. Zet in op die maatregelen die bijdragen tot awareness bij de burger. Voorbeelden hiervan zijn whatsapp-groepen, buurtpreventie, gerichte en (doelgroep)specifieke communicatie, witte voeten acties, informatiebijeenkomsten gekoppeld aan een schouw in de buurt etc.;
3. Betrek de burger bij het probleem en maak hem medeverantwoordelijk voor de oplossing;

16.3 Persoonsgerichte Aanpak

1. De Persoonsgerichte Aanpak (PGA) is een zeer effectieve gebleken. Het voortvarend oppakken van deze aanpak is dan ook van groot belang en zal een positief effect hebben op het aantal woninginbraken;
2. Inzet van het Districtelijk Woning Inbraken Team (WIT) in combinatie met het Flexteam is bij de aanpak van woninginbraken effectief gebleken. Instandhouding van deze teams is dan ook belang;

16.4 Actueel verhoogd woninginbraakbeeld

1. Gezien het stijgende woninginbrakenbeeld in Borne, Hof van Twente, Oldenzaal en Twenterand is het van belang daar met alle ketenpartners extra inspanningen te verrichten en betrek daar vooral de burger bij;
2. Inbraakpreventie is van wezenlijk belang. Hoewel deze taak is weggezet bij de gemeente, zou in Twente onderzocht kunnen worden in welke mate de burger hierin meer verantwoordelijkheid zou kunnen of moeten nemen. Ook de verantwoordelijkheid van verzekeringsmaatschappijen zou beter tot zijn recht kunnen komen door een actievere rol te spelen in de registratie van gestolen voorwerpen. Het verdient aanbeveling preventie in te zetten op die plekken die "actueel" zijn (hotspots). De besmettingsbrief kan vaker ingezet worden Snelle verspreiding van de besmettingsbrief is daarbij van belang. Een snellere informatievoorziening tussen de ketenpartners is daarbij noodzakelijk;
3. In deze rapportage worden een aantal nieuwe (technische) ontwikkelingen genoemd. Het is van belang de mogelijkheden van deze ontwikkelingen te volgen en daar waar mogelijk toe te passen in de aanpak van woninginbraken. Toepassing van de Mobeye en de lokwoning zijn zeer effectief gebleken in o.a. Zwolle en worden dan ook aanbevolen als in te zetten middelen. Ook predictive policing is een interessante en waardevolle ontwikkeling in de aanpak van woninginbraken.

16.5 Algemeen

1. Daar waar het gaat om helingbestrijding moet het ingezette beleid een adequate opvolging krijgen. Het is van belang dat alle 180 HIC-opkopers zo snel mogelijk in het DOR worden opgenomen, waarna periodieke controles moeten gaan plaatsvinden. Daarbij is het van belang dat er meer wordt gedaan aan een goede registratie van gestolen voorwerpen. De burger heeft daarin een eerste verantwoordelijkheid maar gerichte communicatie en doorvragen bij het opnemen van de aangifte is daarbij ook essentieel;
2. Herhaald slachtofferschap komt vaker voor dan we denken. Extra aandacht en maatregelen hiervoor zijn van belang;

17. Literatuur

- *Bestuurlijke Nota Veiligheidsstrategie 2015-2018 Oost Nederland;*
- *Meerjarenbeleidsplan politie Oost-Nederland 2015-2018;*
- *Rapportage Inventarisatie Aanpak Woninginbraken (Andersson Elffers Felix, 2015);*
- *Onderzoek aanpak woninginbraken door het Lectoraat Criminaliteitsbeheersing en Recherchekunde (Klein Haneveld / Boes / Kop, 2012);*
- *Strategische misdaadanalyse en stedelijke criminaliteit (E.R. Kleemans, 1996);*
- *The best of Three Worlds (Versteegh, van der Plas en Nieuwstraten, 2010)*
- *Analyserapport woninginbraken Veghel-Zuid, 2012;*
- *Projectplan versterking aanpak woninginbraken (Platform IVZ Twente, 2014);*